කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව

දුරස්ථ සහ අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රය

වාණිජ හා කළමනාකරණ අධ්‍යයන පීඨය

ව්‍යාපාර කළමනාකරණවේදී (සාමාන්‍ය) උපාධි පළමු පරීක්ෂණය (බාහිර) - 2024

අප්‍රේල්/ මැයි - 2026

BMGTE 1015 - කළමනාකරණ මූලධර්ම

ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව : අටයි (08) කාලය : පැය 03 යි

ඕනෑම ප්‍රශ්න **පහකට (05)** පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

සෑම ප්‍රශ්නයකටම ලකුණු 20 ක් ඇත.

ප්‍රශ්න අංක: **01**

අ) "ඉහළ කළමනාකාරිත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් අවශ්‍ය වන්නේ ඔවුන්ගේ කාර්යයන් ඉටු කිරීමේදී අන්තර් පුද්ගල සම්බන්ධතා කුසලතා" ය. ඔබ මෙම ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ වෙනවාද? උදාහරණයක් භාවිතා කරමින් ඔබේ පිළිතුර සාධාරණීකරණය කරන්න

(ලකුණු 09)

ආ) මින්ට්ස්බර්ග්ගේ කළමනාකරණ භූමිකාවන් සහ ඒවායේ අදාළ උප භූමිකාවන් කෙටියෙන් සඳහන් කර ඇත.

(ලකුණු 11)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක: **02**

අ) "සංවිධාන පරිසරය බොහෝ ආකාරවලින් වර්ගීකරණය කළ හැකිය" උදාහරණ ලබා දෙමින් එවැනි ආයතනික පරිසරය වර්ගීකරණයක් ඉදිරිපත් කරන්න.

(ලකුණු 07)

ආ) තෝරාගත් සංවිධානයක අවම වශයෙන් ශක්තීන්, දුර්වලතා, අවස්ථා සහ තර්ජන තුනක් පෙන්වන උදාහරණයක් භාවිතා කරමින් 'SWOT' විශ්ලේෂණයක් ඉදිරිපත් කරන්න. ඔබේ උපකල්පන තිබේ නම් ඒවා හෙළි කරන්න.

(ලකුණු 13)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංකය: **03**

අ) 'සැලසුම් කිරීම' යන්නෙහි තේරුම විස්තර කරන්න

(ලකුණු 04)

ආ) සැලසුම් කිරීමේ වැදගත්කම කුමක්ද?

(ලකුණු 06)

ඇ) උදාහරණයක් භාවිතා කරමින් සැලසුම් ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංකය: **04**

අ) පාලනය යනු කුමක්ද? (ලකුණු 04)

ආ) උදාහරණ භාවිතා කරමින් පාලනය කිරීමේ වැදගත්කම පෙන්වන්න.

(ලකුණු 06)

ඇ) උදාහරණයක් භාවිතා කරමින් පාලන ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංකය: **05**

අ) එක් එක් සංකල්පය සඳහා උදාහරණයක් සමඟ පහත සංකල්ප කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න

i. ශ්‍රම විභජනය (Division of labour)

ii. දෙපාර්තමේන්තුකරණය (Departmentalization)

iii. අණදීමේ ඒකීයභාවය (Unity of Command)

iv. පාලන පරාසය (Span of Control)

(ලකුණු 02 × 4 = ලකුණු 08)

ආ) විශාල ශ්‍රම බලකායක් සහිත වේගයෙන් වෙනස් වන ව්‍යාපාරික පරිසරයක ක්‍රියාත්මක වන සංවිධානයක් සඳහා සුදුසු ආයතනික ව්‍යූහයක් නිර්දේශ කරන්න. ඔබේ යෝජිත ව්‍යූහය;

I. මධ්‍යගතකරණය සහ විමධ්‍යගතකරණය සමතුලිත කිරීම

II. මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම

III. භූමිකාවන් සහ වගකීම්වල පැහැදිලි බව වැඩි දියුණු කිරීම කළ හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න:

(ලකුණු 12)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්නය අංකය : 06

අ) ඉතා දක්ෂ සේවකයින් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සහ ඔවුන් ආයතනය තුල රඳවා ගැනීමට සංවිධානවලට අනුගමනය කළ හැකි ඉහළ කාර්යසාධන වැඩ පිළිවෙත් (High performance work practices) තුනක් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 08)

ආ) කණ්ඩායම් සංවර්ධනයේ අවධීන් විස්තර කර, මෙම අවධීන් තේරුම් ගැනීමෙන් සංවිධානයක කණ්ඩායම් සහයෝගීතාවය සහ ව්‍යාපෘති ප්‍රතිඵල වැඩිදියුණු කළ හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. ඔබේ පිළිතුරට අදාළ උදාහරණයක් භාවිතා කරන්න.

(ලකුණු 12)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්නය අංකය : 07

අ) 21 වන සියවසේ සේවා ස්ථානයේ සංවිධාන මුහුණ දෙන ප්‍රධාන නායකත්ව අභියෝග දෙකක් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 08)

ආ) ගණුදෙනුකාර නායකත්වය (Transactional leadership) සහ පරිවර්තනීය නායකත්වය (Transformational leadership) සංසන්දනය කරන්න.

(ලකුණු 04)

ඇ) කණ්ඩායමක් තුළ සේවක අභිප්‍රේරණය (motivation), නියැලීම (engagement) සහ ආයතනික කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ගනුදෙනු සහ පරිවර්තනීය නායකත්ව ශෛලීන් දෙක යෙදිය හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. අදාළ උදාහරණයක් භාවිතා කරන්න.

(ලකුණු 08)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්නය අංකය : 08

අ) කණ්ඩායම් සහයෝගීතාව වැඩිදියුණු කිරීමට, වරදවා වටහාගැනීම් අඩු කිරීමට සහ සංවිධානවල සේවක නියැලීම සහභාගීත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට භාවිතා කළ හැකි අන්තර් පුද්ගල සන්නිවේදන උපාය මාර්ග දෙකක් උදාහරණ භාවිතා කර පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 08)

ආ) සේවක අභිප්‍රේරණය පිළිබඳ සමකාලීන න්‍යායන් දෙකක් සාකච්ඡා කර, විවිධ සේවකයින් (Diverse employees) පෙළඹවීමට සහ සමස්ත කණ්ඩායම් කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීමට එම න්‍යායයන් යෙදිය හැකි ආකාරය උදාහරණ භාවිතා කර පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 12)

(මුළු ලකුණු 20)